

TENTAMEN

Kurs: Kalkylering och Budgetering - distans **Poäng: 3,0 hp**

Kurskod: FÖ149G

Delkurs: Tentamen, 3,0 hp

Datum: 2025-06-03

Skrivtid: 14:15 – 17:30

Ansvarig lärare: Joachim Samuelsson

Berörda lärare: Joachim Samuelsson, Anders Johansson

Hjälpmedel Miniräknare.

Anvisningar

- Skriv namn och personnummer i början av det dokument du lämnar in.
- Ta nytt blad för varje fråga
- För att erhålla poäng måste beräkningarna redovisas
- Använd inte röd penna
- Numrera lösbladen löpande
- Markera med kryss på omslaget vilka uppgifter som är lösta

Poänggränser

Maxpoäng: 20
Väl godkänd: 15 - 20
Godkänd: 10 - 14,5
Underkänd: 0 - 9,5



HÖGSKOLAN
I SKÖVDE

Fråga 1

(3 poäng)

Ekonomistyrning handlar bland annat om att tydliggöra en organisations strategi samt mål, och hur dessa kopplar till, och införs i själva verksamheten.

Man brukar då tala om att ekonomistyrning sker på tre olika nivåer i en organisation.

Namnge dessa tre nivåer och ett exempel på en aktivitet som tydligt kan hänföras till respektive nivå.

Fråga 2.

(2 poäng)

Ekonomistyrning har utvecklats över tid. Tre av dessa synsätt är: Mångdimensionell ekonomistyrning, Scientific management och Total quality management.

Komplettera tabellen nedan med rätt årtionde när synsättet började växa fram, välj mellan: 1850, 1900, 1930, 1950, 1970 samt 1990.

Komplettera även tabellen med ett utmärkande särdrag för respektive synsätt.

Synsätt	Årtionde	Utmärkande särdrag
Mångdimensionell ekonomistyrning		
Scientific management		
Total quality management		



HÖGSKOLAN
I SKÖVDE

Fråga 3.

(5 poäng)

I ett företag som befinner sig i en utvecklingsfas redovisas följande data för två på varandra följande år (beloppen i tkr):

<u>Resultaträkning</u>	<u>År 1</u>	<u>År 2</u>
Omsättning	13 300	14 400
Rörelsens kostnader	-11 100	-12 800
Rörelseresultat	2 200	1 600
Finansiella intäkter	300	400
Finansiella kostnader	0	0
Rörelseresultat efter finansiella intäkter och kostnader	2 500	2 000
 <u>Balansräkning</u>		
Anläggningstillgångar	3 050	4 500
Omsättningstillgångar	3 050	3 200
Tillgångar	6 100	7 700
Skulder och Eget Kapital	6 100	7 700

- Beräkna företagets vinstmarginal för år 1 och år 2 (1p)
- Beräkna företagets kapitalomsättningshastighet för år 1 och år 2 (1p)
- Beräkna företagets räntabilitet på totalt kapital för år 1 och år 2 (1p)
- Ge två exempel på vad företaget kan göra för att förbättra räntabiliteten på totalt kapital. Ena exemplet skall gälla resultaträkningen och det andra balansräkningen (2p)

Fråga 4.

(2 poäng)

Ett företags likviditet är centralt för ett företags överlevnad. Två nyckeltal som används för att mäta ett företags likviditet är balanslikviditet och kassalikviditet.

Uppge vid vilka tal som det kan anses som en tillräckligt god balanslikviditet respektive kassalikviditet.

Fråga 5.

(8 poäng)

Kris AB är ett litet företag som sysslar med handel, där den tidigare ekonomen akut blivit långvarigt sjuk. Företaget har därför inte haft någon på ekonomifunktionen under en period. Men vd har i ekonomens skrivbord hittat ett antal interna och externa dokument. Du har blivit anställd som ekonom för att sköta bokföringen. Vd vill dock att du med vägledning av de osorterade dokumenten i skrivbordet skall börja med att upprätta de tre huvudbudgeterna för år 2025. Du behöver strukturera/sortera nedanstående uppgifter av osorterade data.

Alla belopp i tkr

- a) Börja med att upprätta en ingående Balansbudget för 2025-01-01 (2p)
- b) Upprätta sedan de tre huvudbudgeterna för år 2025: Resultatbudget, Likviditetsbudget och utgående Balansbudget 2025-12-31. (6p)

• Leverantörsskuld 1 januari 2025	500
• Budgeterad kontantförsäljning år 2025	8 000
• Banklån 1 januari 2025	2 500
• Budgeterade varuinköp år 2025	9 000
• Antal anställda 1 januari 2025	8
• Amortering av Banklån år 2025	100
• Inventarier 1 januari 2025	1 800
• Huvudprodukten Betas marknadsandel	25 %
• Budgeterad kreditförsäljning år 2025	6 000
• Kassa (likvida medel) 1 januari 2025	900



HÖGSKOLAN
I SKÖVDE

• Budgeterad utdelning aktieägare år 2025	100
• Budgeterad avskrivning inventarier år 2025	180
• Budgeterade löneutbetalningar år 2025	3 000
• Omkostnader år 2025	700
• Varulager 1 januari år 2025	800
• Räntenivå banklån	4 %
• Aktiekapital (bundet eget kapital) 1 januari 2025	600
• Balanserad vinst (fritt eget kapital) 1 januari 2025	200
• Budgeterat varulager 31 december år 2025	1 000
• Budgeterade inköp av inventarier år 2025	300
• Kundfordringar 1 januari 2025	300
• Kundfordringar 31 december 2025	500
• Budgeterad leverantörsskuld 31 december år 2025	500
• Budgeterat antal leverantörer år 2025	120
• Budgeterad hyreskostnad år 2025	500

Ränta och amortering av banklån betalas per den 31 mars.



HÖGSKOLAN
I SKÖVDE

Bilaga

Räntabilitet på totalt kapital

$$\frac{(\text{Rörelseresultat} + \text{finansiella intäkter})}{\text{Totalt kapital}}$$

Räntabilitet på sysselsatt kapital

$$\frac{(\text{Rörelseresultat} + \text{finansiella intäkter})}{\text{Sysselsatt kapital}}$$

Räntabilitet på eget kapital

$$\frac{\text{Resultat efter finansiella poster}}{\text{Eget kapital}}$$

Genomsnittlig skuldränta

$$\frac{\text{Räntekostnader}}{\text{skulder}}$$

Skuldsättningsgrad

$$\frac{\text{Skulder}}{\text{Eget kapital}}$$

Soliditet

$$\frac{\text{Eget kapital}}{\text{Totala tillgångar}}$$

Hävstångsformeln

$$RE = RT + (RT - RS) \times \frac{S}{E}$$

Räntetäckningsgrad

$$\frac{(\text{Rörelseresultat} + \text{finansiella intäkter})}{\text{Räntekostnader}}$$

Kassalikviditet

$$\frac{(\text{Omsättningstillgångar} - \text{varulager})}{\text{Kortfristiga skulder}}$$

Balanslikviditet

$$\frac{\text{Omsättningstillgångar}}{\text{Kortfristiga skulder}}$$

Bruttomarginal

$$\frac{\text{Bruttoresultat}}{\text{Omsättning}}$$

Rörelsemarginal

$$\frac{\text{Rörelseresultat}}{\text{Omsättning}}$$

Vinstmarginal

$$\frac{(\text{Rörelseresultat} + \text{finansiella intäkter})}{\text{Omsättning}}$$

Kapitalets omsättningshastighet

$$\frac{\text{Omsättning}}{\text{Totalt kapital}}$$